

Sygn. akt III U 171/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 czerwca 2020r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Danuta Poniatowska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 czerwca 2020 r. w Suwałkach

sprawy (...) **spółki jawnej w S.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne

przy udziale uczestników P. K., D. S. i M. T.

w związku z odwołaniami (...) spółki jawnej w S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z 22 listopada 2019 r. znak: (...)

(...) i (...)

1. **oddala odwołania;**

2. **zasądza od (...) spółki jawnej w S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. 3 600 (trzy tysiące sześćset) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, tytułem zwrotu części kosztów zastępstwa procesowego, a w pozostałej części odstępuje od obciążania odwołującej spółki kosztami zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt III U 171/20

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z 22 listopada 2019 r. Nr (...) wydaną na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 38 ust. 1, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. c, art. 6 ust. 1 pkt 1 oraz art. 8 ust. 2a, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 300 ze zm.) oraz art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1373 ze zm.) ustalił podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne **M. T.** z tytułu umowy o pracę u płatnika składek (...) Spółka Jawna za okresy wskazane w tej decyzji.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że praca wykonywana przez ubezpieczonego M. T. na podstawie umowy zlecenia zawartej z (...) (...). przekształconego następnie w (...) S.A. świadczona była na rzecz pracodawcy, z którym pozostawał w stosunku pracy. Umowa wykonywana była w punkcie sprzedaży (...), na sprzęcie płatnika, w ramach obowiązującego czasu pracy. Określając podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, organ rentowy uwzględnił zatem również przychód z tytułu umowy zlecenia.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła (...) Spółka Jawna, zaskarżając decyzję w całości i wnosząc o jej uchylenie. Ponadto Spółka wniosła o zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz odwołującej według norm przepisanych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z 22 listopada 2019 r. Nr (...) wydaną na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 38 ust. 1, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. c, art. 6 ust. 1 pkt 1 oraz art. 8 ust. 2a, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 300 ze zm.) oraz art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1373 ze zm.) ustalił podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne **D. S.** z tytułu umowy o pracę u płatnika składek (...) Spółka Jawna za okresy wskazane w tej decyzji.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że praca wykonywana przez ubezpieczonego D. S. na podstawie umowy zlecenia zawartej z (...) przekształconego następnie w (...) S.A. świadczona była na rzecz pracodawcy, z którym pozostawał w stosunku pracy. Umowa wykonywana była w punkcie sprzedaży (...), na sprzęcie płatnika, w ramach obowiązującego czasu pracy. Określając podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, organ rentowy uwzględnił zatem również przychód z tytułu umowy zlecenia.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła (...) Spółka Jawna, zaskarżając decyzję w całości i wnosząc o jej uchylenie. Ponadto Spółka wniosła o zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz odwołującej według norm przepisanych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z 22 listopada 2019 r. Nr (...) wydaną na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 38 ust. 1, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. c, art. 6 ust. 1 pkt 1 oraz art. 8 ust. 2a, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 300 ze zm.) oraz art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1373 ze zm.) ustalił podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne **P. K.** z tytułu umowy o pracę u płatnika składek (...) Spółka Jawna za okresy wskazane w tej decyzji.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że praca wykonywana przez ubezpieczonego P. K. na podstawie umowy zlecenia zawartej z (...) przekształconego następnie w (...) S.A., świadczona była na rzecz pracodawcy, z którym pozostawał w stosunku pracy. Umowa wykonywana była w punkcie sprzedaży (...), na sprzęcie płatnika, w ramach obowiązującego czasu pracy. Określając podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne organ rentowy uwzględnił zatem również przychód z tytułu umowy zlecenia.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła (...) Spółka Jawna, zaskarżając decyzję w całości i wnosząc o jej uchylenie. Ponadto Spółka wniosła o zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz odwołującej według norm przepisanych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Postanowieniem z 31.01.2020 r. Sąd połączył te sprawy do wspólnego rozpoznania.

Sąd ustalił, co następuje:

(...) Spółka Jawna prowadzi przeważającą działalność w zakresie sprzedaży detalicznej elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego. Spółka zawarła umowę o pracę z M. T., początkowo na czas określony, następnie na czas nieokreślony, na stanowisku sprzedawcy w sklepie w S. i z tego tytułu zgłosiła pracownika do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych od 4.07.2005 r. do 30.11.2014 r. (akta rentowe k. 59-79).

Spółka zawarła umowę o pracę z D. S., początkowo na czas określony, następnie na czas nieokreślony, na stanowisku sprzedawcy w sklepie w S. i z tego tytułu zgłosiła pracownika do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych od 1.08.2009 r. (akta rentowe k. 31-41).

Spółka zawarła umowę o pracę z P. K. - na czas określony, na stanowisku sprzedawcy, a następnie sprzedawcy-kierowcy w sklepie w S. i z tego tytułu zgłosiła pracownika do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych od 1.12.2010 r. do 29.11.2014 r. (akta rentowe k. 43-57).

W dniu 8.10.2010 r. (...) Spółka Jawna oraz (...) z siedzibą we W., poprzednik (...) z siedzibą we W., zawarli umowę o współpracy. Na jej podstawie (...) zobowiązał odwołującą do wykonania czynności faktycznych związanych z działalnością bankową w zakresie zawierania umów o kredyt konsumencki na rzecz klientów Partnera. Zgodnie z umową odwołująca była zobowiązana do wykonywania czynności faktycznych, polegających na gromadzeniu i przekazywaniu na potrzeby wnioskodawcy informacji i dokumentów wymaganych przez niego do zawierania umów o kredyt konsumencki, przygotowywania umów kredytu konsumenckiego, dbania o wypełnianie przez klientów warunków formalnych niezbędnych do zawarcia umów kredytu konsumenckiego z wnioskodawcą oraz wykonywania innych czynności faktycznych związanych z organizowaniem sprzedaży z zastosowaniem kredytu konsumenckiego. Z tytułu czynności wykonywanych na podstawie umowy o współpracy Partnerowi przysługiwało wynagrodzenie prowizyjne obliczone jako procent kredytu netto, tj. ceny towaru lub usługi pomniejszone o wpłatę własną klienta, o ile taka wystąpiła. Bank zobowiązał się do przekazania Partnerowi środków finansowych w wysokości wynikającej z umowy kredytu w terminie 3 dni roboczych od dnia wprowadzenia umowy do systemu informatycznego Banku - uruchomienia kredytu (akta rentowe k.293-304).

W dniu 17.06.2011 r. (...) zawarł ze spółką (...) aneks do umowy współpracy, na mocy którego Bank powierzył Partnerowi wykonywanie czynności faktycznych związanych z działalnością bankową polegającą na oferowaniu i przygotowywaniu umów kredytu konsumenckiego w związku z finansowaniem sprzedaży z zastosowaniem takiego kredytu na rzecz klientów Partnera. W trakcie trwania umowy była ona jeszcze kilkakrotnie aneksowana początkowo z (...), a następnie z (...) (akta rentowe k.305-334).

W dniu 1 lipca 2011 r. (...) zawarł umowę zlecenia z D. S. (umowa zlecenia k.25-29 akt rentowych). Zleceniodawca oświadczył w umowie, że jest związany umową o współpracę z firmą (...) Spółka Jawna, zwaną w umowie Partnerem. Na podstawie umowy D. S., jako zleceniobiorca, zobowiązał się do wykonywania na rzecz zleceniodawcy usług marketingowo-informacyjnych, polegających na informowaniu klientów Partnera o możliwości zakupu towarów i usług z wykorzystaniem kredytu zleceniodawcy oraz aktualnej ofercie kredytu oferowanego przez zleceniodawcę na zakup towarów i usług Partnera. Zleceniodawca zobowiązał się do wypłacenia na rzecz D. S., jako zleceniobiorcy, za świadczone przez niego usługi wynagrodzenia prowizyjnego. Wynagrodzenie prowizyjne było naliczane od wartości kredytów, udzielanych klientom, przy czym zleceniobiorcy przysługiwało wynagrodzenie wyłącznie od umów kredytu na zakup towarów i usług, zawartych przez zleceniodawcę przy udziale Partnera, w następstwie czynności wykonywanych przez zleceniobiorcę na podstawie niniejszej umowy.

W § 3 umowy uczestnik D. S., jako zleceniobiorca, oświadczył, że poinformował Partnera o zamiarze zawarcia umowy zlecenia, a z uwagi na fakt, że wykonywanie usług objętych tą umową nie stanowi działalności konkurencyjnej w stosunku do działalności Partnera, jej wykonywanie nie wpływa na należyte wykonywanie obowiązków zleceniobiorcy wynikających ze stosunku pracy. Na podstawie umowy zlecenia uczestnik zajmował się pozyskiwaniem klientów w celu zawarcia umów kredytowych z (...), które klienci zawierali na zakup towarów oferowanych przez Partnera. Czynności tych zainteresowany dokonywał w sklepie Partnera w S. w godzinach pracy. D. S. został przeszkolony przez pracownika Banku z ratalnej sprzedaży towarów oraz wprowadzania danych do systemu. Klienci Partnera mogli uzyskać kredyt na zakup towaru również od innych podmiotów, niż (...). Z tytułu zawartej umowy uczestnik otrzymywał comiesięcznie wynagrodzenie przelewane na konto. Wynagrodzenie naliczono na podstawie wartości sprzedanych umów kredytowych.

Z tytułu wykonania umowy o pracę oraz umowy zlecenia **D. S.** uzyskał wynagrodzenie w następującej wysokości:

> 08/2011r. - (...)zł, ((...)zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 09/2011r. - (...)zł, ((...)zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 10/2011r. - (...)zł, (...)zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 11/2011 r. -(...)zł, ((...)zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 12/2011 r.-(...)zł, ((...)zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 01/2012 r.- (...)zł, ((...)zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 02/2012 r.- (...)zł, ((...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 03/2012 r. - (...)zł, ((...)zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 04/2012 r. - (...)zł, ((...)zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 05/2012 r. - (...)zł, ((...)zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 06/2012 r. - (...)zł, ((...)zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 07/2012 r. -(...)zł, ((...)zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 08/2012 r. - (...)zł, ((...)zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 09/2012 r. -(...), ((...)zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 10/2012 r. - (...)zł, ((...)zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 11/2012 r. - (...)zł, ((...)zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 12/2012 r. - (...)zł, ((...)zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 01/2013 r. -(...)zł, ((...)zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia).

Podobne standardowe umowy zlecenia (według oświadczenia Banku zawierane na podstawie szablonu umowy), zawarte zostały przez (...) z pozostałymi pracownikami (...) Spółka Jawna – M. T. i P. K.. Podobnie, jak umowa zlecenia zawarta z D. S., obowiązywały one w okresie od 1.07.2011 r. do 31.12.2012 r. (oświadczenie Banku z 7.06.2018 r. z załączonymi zestawieniami wynagrodzenia k. 335-355 akt rentowych). Umowy zawierane były na czas nieoznaczony. Zgodnie z postanowieniem stron, wygasły one na skutek ustania stosunku pracy pomiędzy Zleceniobiorcą a

Partnerem (...) Spółka Jawna) albo rozwiązania umowy o współpracy, zawartej pomiędzy Zleceniodawcą a Partnerem - § 7 umowy.

Z tytułu wykonania umowy o pracę oraz umowy zlecenia **M. T.** uzyskał wynagrodzenie w następującej wysokości:

> 08/2011r. - (...)zł ((...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 09/2011r. - (...)zł, ((...) zł z umowy o pracę i (...) zł z umowy zlecenia),
> 10/2011r. - (...)zł, (...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 11/2011r. - (...)zł, ((...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 12/2011 r. - (...)zł, ((...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 01/2012 r. - (...)zł, ((...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 02/2012 r. - (...)zł, ((...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 05/2012 r. - (...)zł, ((...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 06/2012r. - (...)zł, ((...)z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 07/2012 r. - (...)zł, ((...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 08/2012 r. - (...)zł, ((...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 09/2012 r. - (...)zł, ((...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 10/2012r. - (...) zł, ((...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 11/2012 r. - (...)zł, ((...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 12/2012 r. - (...)zł, ((...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 01/2013 r. - (...)zł, ((...)zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia).

Z tytułu wykonania umowy o pracę oraz umowy zlecenia **P. K.** uzyskał wynagrodzenie w następującej wysokości:

> 08/2011 r. - (...)zł, ((...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 09/2011 r. - (...)zł, ((...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 10/2011 r. - (...)zł, (...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 11 /2011 r. - (...)zł, ((...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 12/2011 r. - (...)zł, ((...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 01/2012 r. - (...)zł, ((...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 02/2012 r. - (...)zł, ((...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 03/2012 r. - (...)zł, ((...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),
> 08/2012 r. - (...)zł, ((...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),

> 09/2012r. - (...)zł, ((...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),

> 10/2012r. - (...)zł, ((...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),

> 11/2012 r.- (...)zł, ((...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),

> 12/2012r. - (...)zł, ((...) zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia),

> 01/2013r. -(...)zł, ((...)zł z umowy o pracę i (...)zł z umowy zlecenia).

W wyniku przeprowadzonej kontroli płatnika składek (...) Spółka Jawna (protokół kontroli z 9.07.2019 r. – k. 357-395 akt rentowych), organ rentowy stwierdził, że uczestnicy M. T., D. S. i P. K., zawierając umowę zlecenia na wykonywanie czynności związanych z udzielaniem kredytów dla klientów, wykonywali w istocie pracę na rzecz własnego pracodawcy. Z ustaleń dokonanych w trakcie prowadzonej kontroli wynika, że płatnik składek od umów zlecenia (...) z siedzibą we W., zawarł z pracodawcą ubezpieczonych (...) Spółka Jawna, umowę współpracy na wykonywanie czynności związanych z działalnością bankową w zakresie organizacji finansowania sprzedaży z zastosowaniem kredytu konsumenckiego na rzecz klientów.

Wysokość wynagrodzeń otrzymywanych przez uczestników w ramach umów zlecenia ustalono w oparciu o dokumentację finansową przedstawioną przez Bank.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. zaskarżonymi decyzjami z 22.11.2019 r. ustalił podstawę wymiaru i składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) Spółka Jawna dla M. T., D. S. i P. K., przyjmując łącznie wynagrodzenie z tytułu umowy o pracę i umowy zlecenia zawartej z (...)

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem sporu była podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne uczestników: M. T., D. S. i P. K. – pracowników (...) Spółka Jawna, którzy to pracownicy w okresach wykonywania pracy na podstawie umów o pracę u tego pracodawcy, zawarli umowy zlecenia z (...) (po rebrandingu (...)) o świadczenie usług marketingowo-informacyjnych.

Wyjaśnienia wymagała zatem kwestia, czy zleceniobiorcy w okresach wskazanych w zaskarżonych decyzjach, w ramach umów zawartych z Bankiem, dotyczących świadczenia usług marketingowo-informacyjnych, mogą być uznani za pracowników w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz.U. z 2019 r. 300 ze zm.). Tym samym przedmiotem sporu było ustalenie, czy w spornych miesiącach od przychodów uczestników: M. T., D. S. i P. K. płatnik składek (...) Spółka Jawna powinien odprowadzić składki na ubezpieczenia społeczne.

Zgodnie z treścią przepisu art. 8 ust. 2 a ustawy systemowej, za pracownika uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

W judykaturze prezentowane jest jednolite stanowisko, z którego wynika, że art. 8 ust. 2a ustawy systemowej rozszerza pojęcie pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych poza sferę stosunku pracy. Rozszerzenie dotyczy sytuacji, gdy praca wykonywana jest na podstawie jednej z wymienionych w tym przepisie umów prawa cywilnego przez osobę, która umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy lub gdy praca jest wykonywana na podstawie umowy prawa cywilnego zawartej z osobą trzecią, ale praca jest wykonywana na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Pojęcie pracownika w rozumieniu powyższego unormowania ma szerszy zakres znaczeniowy niż pojęcie pracownika w rozumieniu przepisów prawa pracy (art. 2 KP i art. 22 § 1 KP) i obejmuje również osoby wykonujące pracę na podstawie umów cywilnoprawnych w sytuacji, gdy umowę tę zawarły z pracodawcą,

z którym pozostają w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach tej umowy wykonują pracę na rzecz tego pracodawcy, choćby umowa cywilnoprawna została zawarta z osobą trzecią. Objęcie definicją pracownika dla potrzeb prawa ubezpieczeń społecznych nie tylko pracowników w znaczeniu, jakie temu pojęciu nadają przepisy kodeksu pracy, ale także osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych (agentów, zleceniobiorców, wykonawców dzieła) oznacza jednocześnie rozszerzenie pracowniczego tytułu obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym, co wpływa na sposób ustalania podstawy wymiaru składek na to ubezpieczenie.

Z regulacją art. 8 ust. 2a ustawy systemowej koresponduje unormowanie art. 18 i art. 20 ust. 1 tej ustawy dotyczące problematyki podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Skoro bowiem w sytuacjach, do których odnosi się art. 8 ust. 2a ustawy systemowej mamy do czynienia z jednym, szeroko ujętym pracowniczym tytułem obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym, to konsekwentnie w art. 20 ust. 1 tej ustawy nakazano w stosunku do tych ubezpieczonych uwzględnienie w podstawie wymiaru składek również przychodu z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Zatem w przypadku pracowników, o których mowa w art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi łączny przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy oraz umów cywilnoprawnych.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy systemowej, na płatniku (na pracodawcy) spoczywa obowiązek obliczania, rozliczania i przekazywania składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W odniesieniu do pracowników w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, płatnikiem jest pracodawca, a przychód z tytułu umowy cywilnoprawnej jedynie uwzględnia się w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy. Pracodawca, ustalając podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu stosunku pracy, powinien więc zsumować wynagrodzenie z umowy cywilnoprawnej z wynagrodzeniem ze stosunku pracy. Taki sam sposób postępowania dotyczy także sytuacji, gdy umowa cywilnoprawna została zawarta z innym podmiotem (osobą trzecią), lecz praca w jej ramach jest wykonywana na rzecz pracodawcy, gdyż obowiązki płatnika powinny obciążać podmiot, na rzecz którego praca w ramach umowy cywilnoprawnej jest faktycznie świadczona i który w związku z tym uzyskuje jej rezultaty, unikając obciążeń i obowiązków wynikających z przepisów prawa pracy.

Przy czym należy nadmienić, że przepis art. 8 ust. 2a ustawy systemowej stanowi o wykonywaniu pracy na rzecz pracodawcy, z którym dany ubezpieczony pozostaje w stosunku pracy, nie zaś o wykonywaniu pracy „na korzyść” tego pracodawcy, ani też „wyłącznie na rzecz” pracodawcy. Powyższe oznacza, że nie można wykluczyć zastosowania przepisu art. 8 ust. 2a ww. ustawy w sytuacji, gdy pracodawca nie uzyskuje bezpośrednio korzyści z wykonywania przez ubezpieczonego pracy w ramach umowy zlecenia, ani też w sytuacji, gdy ubezpieczony pracę tę wykonuje zarówno na rzecz pracodawcy, jak i na rzecz podmiotu, z którym zawarł umowę agencyjną, umowę zlecenia lub zbliżoną rodzajowo umowę o świadczenie usług (tak m. in. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 7.04.2016 r., sygn. akt III AUa 1834/15).

W przedmiotowej sprawie zachodzą zatem, w ocenie Sądu, podstawy do zastosowania przepisu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że uczestnicy w ramach umów zlecenia zawartych z (...), względnie, po rebrandingu - z (...) z siedzibą we W., wykonywali czynności, które skutkowały tym, że to ich pracodawca uzyskiwał rezultaty ich pracy i związane z tym wymierne finansowe korzyści, zyskiwał bowiem większą sprzedaż swoich towarów, a także wynagrodzenie umówione w ramach umowy o współpracę zawartą z (...). Rezultaty wykonywania zleceń przez swoich pracowników na rzecz Banku osiągał też Partner - (...)Spółka Jawna. Skutkiem uznania takich osób za pracowników jest objęcie ich obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnym, rentowym, chorobowym, wypadkowym i zdrowotnym, tak jak pracownika.

Należy również zauważyć, że w umowach zlecenia przewidziano skutek automatycznego ich wygaśnięcia w przypadku ustania stosunku pracy zleceniobiorcy z odwołującą spółką lub rozwiązania umowy o współpracę powoda z jego Partnerem – Bankiem, co pozwala przyjąć, że umowy zlecenia zostały celowo tak skonstruowane, aby nie miały bytu samoistnego - tj. aby były ściśle powiązane z umowami o pracę.

W realiach przedmiotowej sprawy nieoskładkowane wynagrodzenia ze zleceń osiągnęli pracownicy (...) Spółka Jawna. Pracodawca ten odnosił jednak na gruncie umowy o współpracy zawartych z (...) niewątpliwie większe korzyści. Na skutek działań swych pracowników w ramach zleceń, zyskiwał większą sprzedaż swoich towarów, uzyskiwał marże handlowe z tym związane, uzyskiwał także wynagrodzenie umówione w ramach umowy o współpracę zawartej z (...).

Zgodnie z art. 18 ust. 1a ustawy systemowej, w przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy zlecenia, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło.

W myśl art. 20 ust. 1 cytowanej ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3.

Z powyższego wynika, że wszystkie składniki przychodu osiągniętego ze zleceń Banku, zleceniobiorcy powinni mieć oskładkowane „przy okazji” wynagrodzenia osiąganego z tytułu zatrudnienia u Partnera (...) - (...) Spółka Jawna. Utrwalone są obecnie poglądy judykatury w tym zakresie; można tytułem przykładu przytoczyć uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 r., sygn. akt II UZP 6/09, czy wyrok Sądu Najwyższego z 14 stycznia 2010 r., sygn. akt I UK 252/09, albo też z dnia 22 lutego 2010 r., sygn. akt I UK 259/09, w myśl których pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy o dzieło zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu tej umowy, o czym stanowi art. 8 ust. 2a ustawy systemowej i to przenosi się także na składki zdrowotne. Teza ta jest aktualna także w stosunku do pracowników wykonujących taką pracę na podstawie umowy zlecenia, o czym traktuje wyrok Sądu Najwyższego z 14 stycznia 2010 r., sygn. akt I UK 252/09.

Ponadto nie ma znaczenia podniesiony w odwołaniach zarzut przedawnienia należności z tytułu składek, gdyż zaskarżone decyzje ustalają jedynie podstawę wymiaru składek, nie odnoszą się natomiast do ich egzekucji. Wyższa podstawa wymiaru składek ma natomiast wpływ na przyszłe świadczenia pracowników (...) Spółka Jawna.

Skoro zatem objęte odwołaniami decyzje organu rentowego są słuszne, to odwołania od nich należało oddalić, o czym Sąd orzekł na podstawie zacytowanych przepisów i art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

O kosztach procesu za drugą instancję Sąd orzekł na zasadzie słuszności wyrażonej w art. 102 k.p.c. Sąd miał na uwadze, iż sprawa niniejsza dotyczy trzech połączonych spraw jednego rodzaju, toczących się z odwołań (...) Spółka Jawna od decyzji ZUS i pisma procesowe w tych sprawach są tożsame. W związku z tym, skoro nakład pracy pełnomocnika organu rentowego nie zwiększył się znacznie z uwagi na ilość tych spraw, to Sąd, zasądzając od (...) Spółka Jawna na rzecz ZUS zwrot kosztów zastępstwa procesowego, uznał za zasadne zastosowanie minimalnej stawki wynagrodzenia radcy prawnego określonej w § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t. j. Dz.U. z 2018 r. poz. 265 z zm.), przyjmując łączną wartość przedmiotu sporu wszystkich trzech spraw, a nie liczoną osobno od każdej sprawy.